

Kuidas alustada väikeste summadega?

Marten Raudsepp
maakler

LHV

” I made my first investment at age eleven. I was wasting my life up until then. “

Warren Buffet

Miks kardetakse investeerida?

- Pole piisavalt raha
- Keeruline
- Aeganõudev
- Kardetakse raha kaotada
- Kardetakse teha esimene samm

Futurama „A Fishful of Dollars“

- **Algsumma** 93 senti
- **Intress** 2.25% aastas
- **Period** 1 000 aastat
- **Lõppsumma**

Futurama „A Fishful of Dollars“

- **Algsumma** 93 senti
- **Intress** 2.25% aastas
- **Period** 1 000 aastat
- **Lõppsumma** 4 283 508 449.71 dollarit

Liitintress (10% aastas)

	Algsumma	Lõppsumma	Intress
2008	1 000.00	1100.00	100.00
2009	1 100.00	1210.00	110.00
2010	1 210.00	1331.00	121.00
2011	1 331.00	1464.10	133.10
2012	1 464.10	1610.51	146.41
2013	1 610.51	1771.56	161.05
2014	1 771.56	1948.72	177.16
2015	1 948.72	2143.59	194.87
2016	2 143.59	2357.95	214.36
2017	2 357.95	2593.74	235.79

Raha ajaväärtuse näide

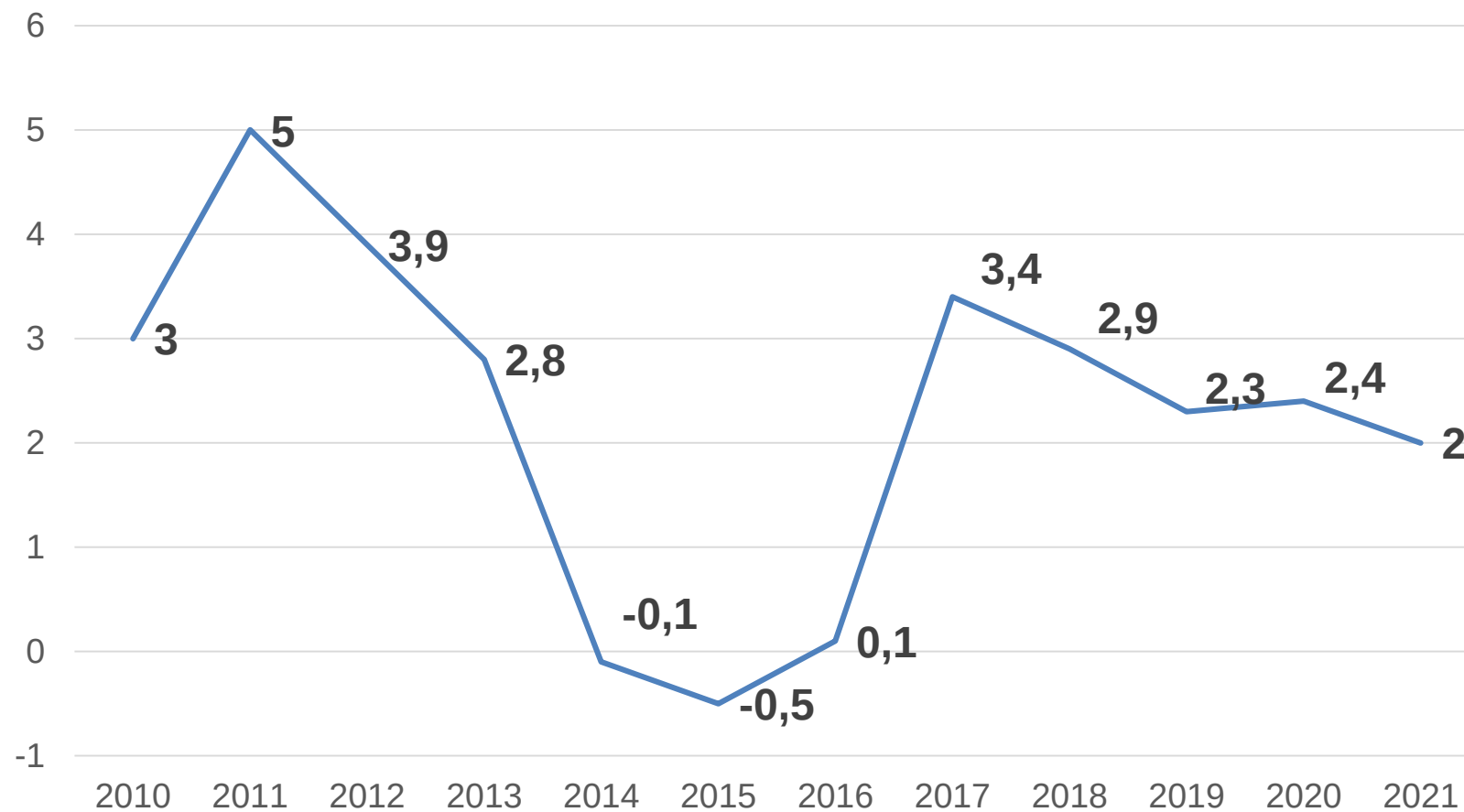
- Raha ajaväärtus:
üks euro täna on väärt rohkem kui üks euro homme
- Kuna raha ostujõud aja jooksul väheneb,
kaotab säästetud raha aja jooksul väärtust

Näide

2008. aastal ununes pintsaku taskusse 100 eurot

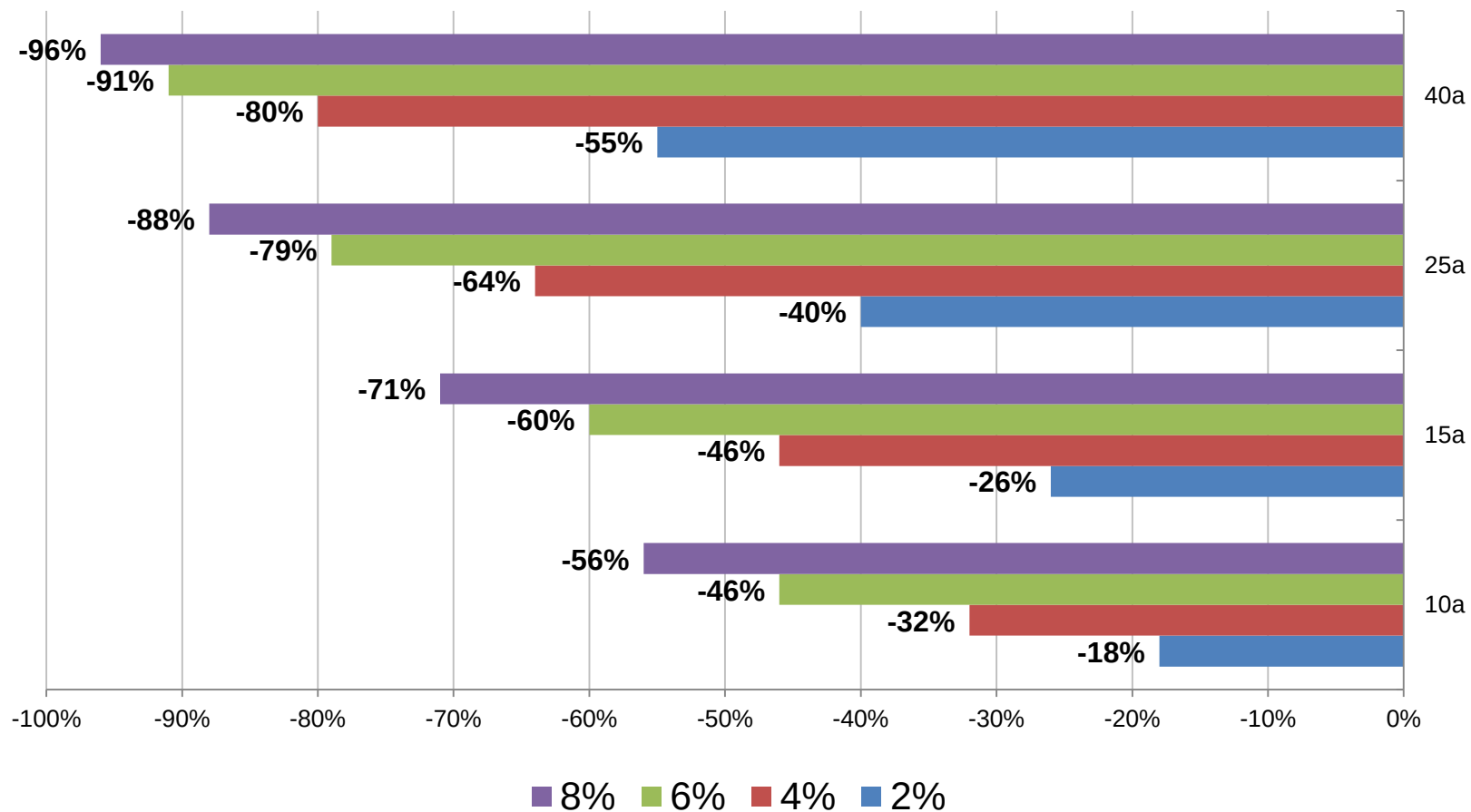
2018. aastal (10 aastat hiljem) on pintsaku taskus endiselt see sama 100 eurot. Samaväärne ostujõud oleks aga 124 eurol

Tarbijahinnaindeksi muutos, %

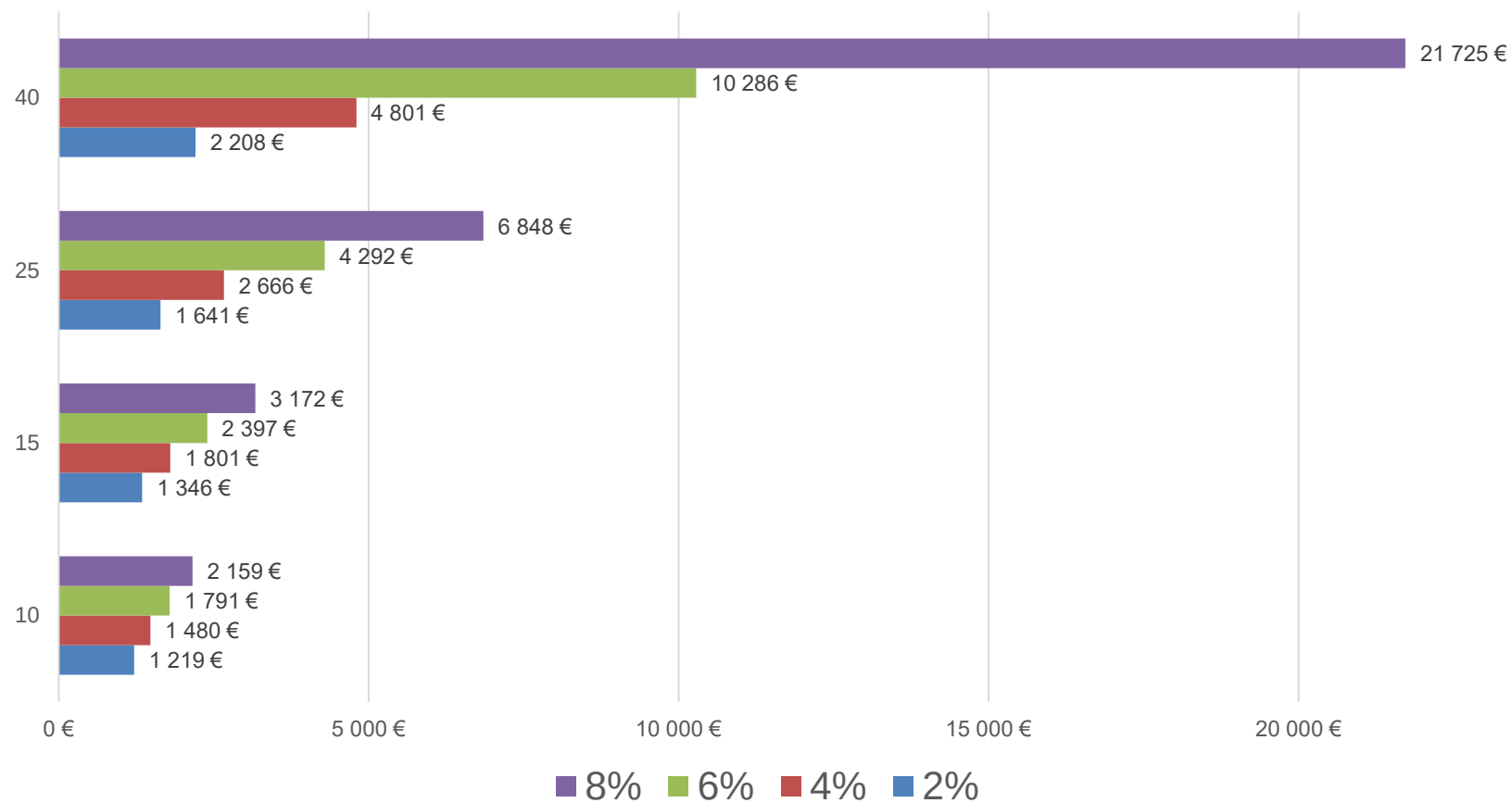

Allikas: Rahandusministeeriumi prognoos

Inflatsiooni negatiivne mõju hoiustele

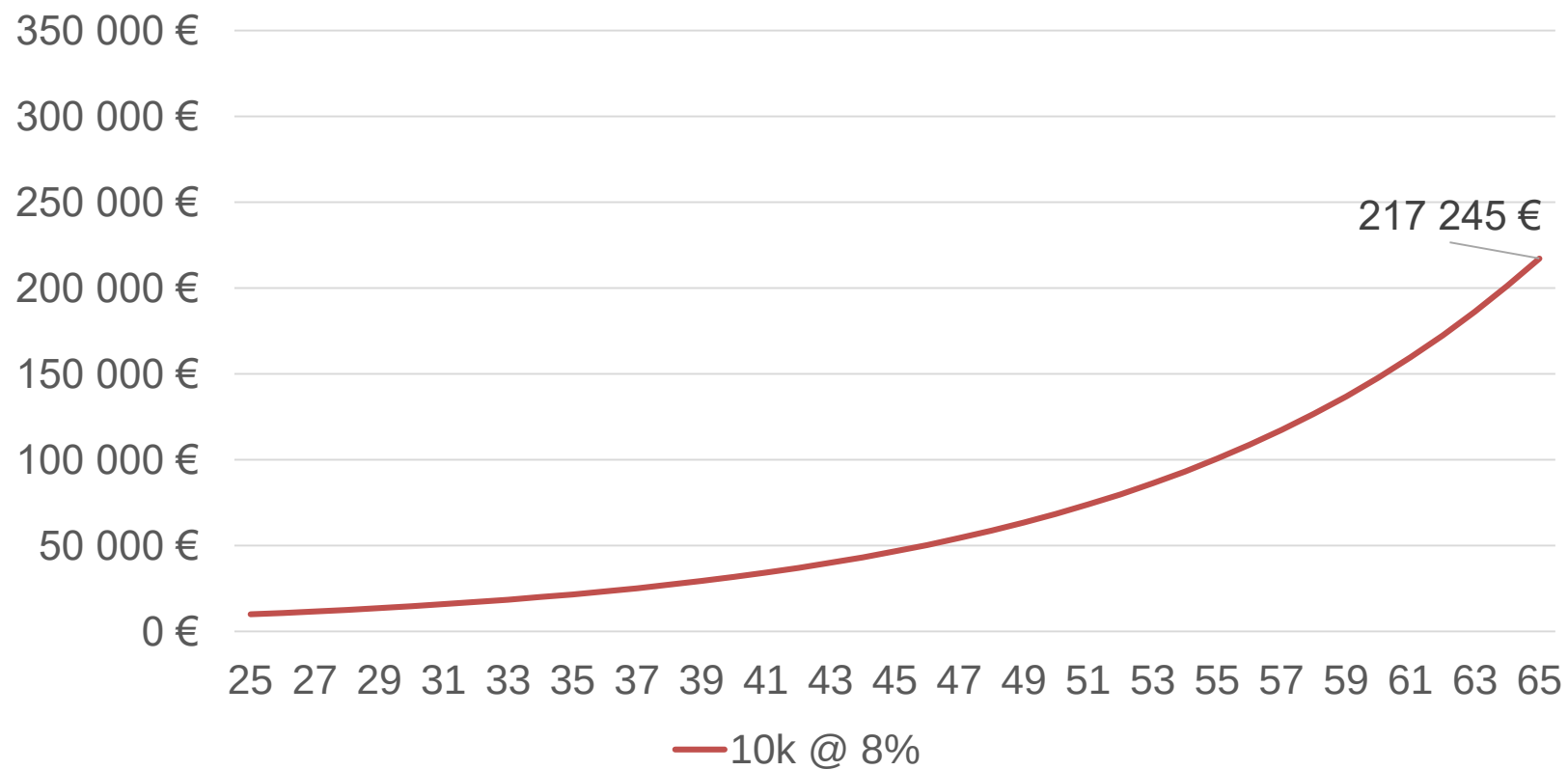

Intressi positiivne mõju hoiustele

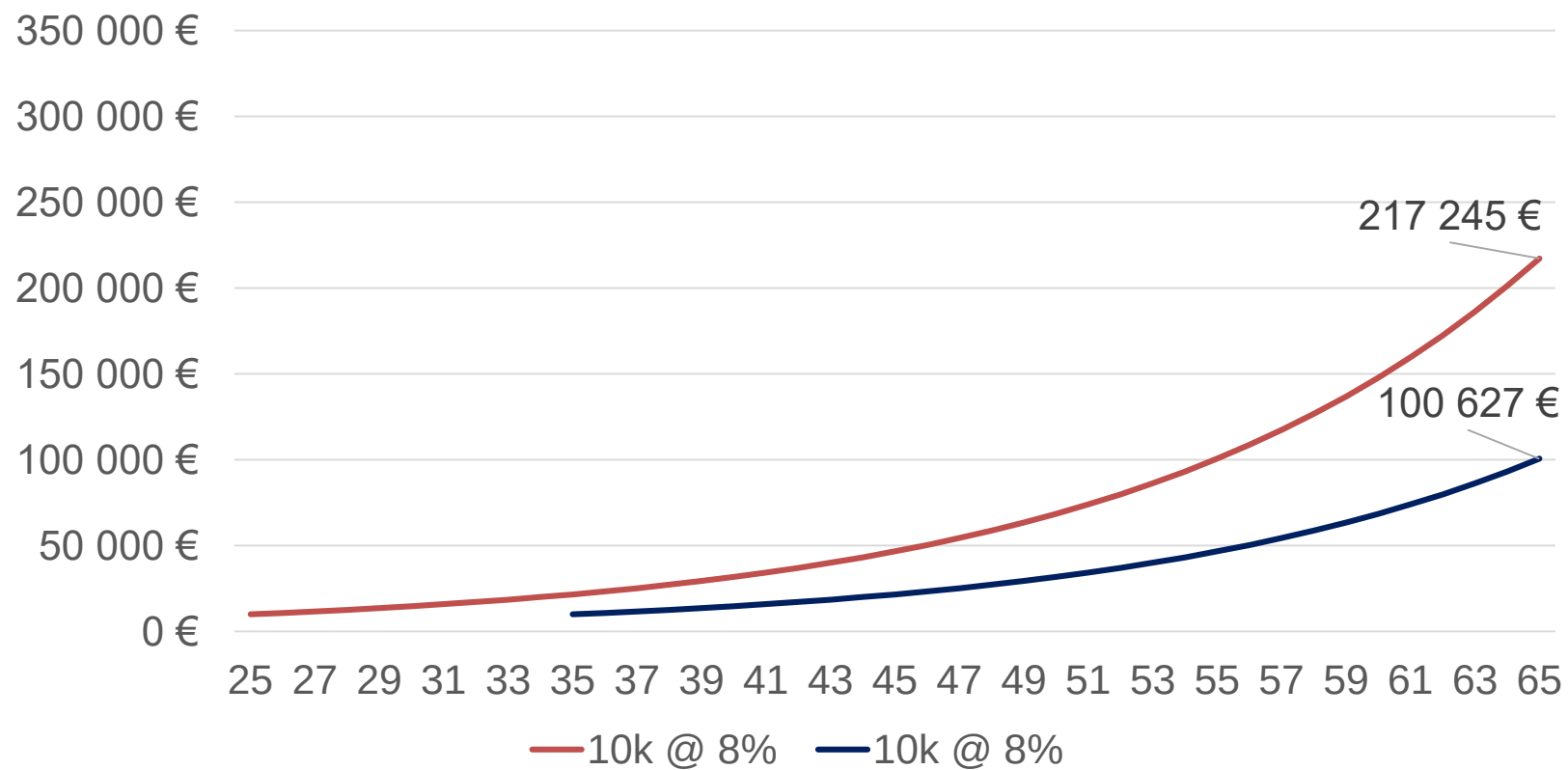
Ka väike summa võib kasvada suureks

Investeeringu kasvamine 8% aastas

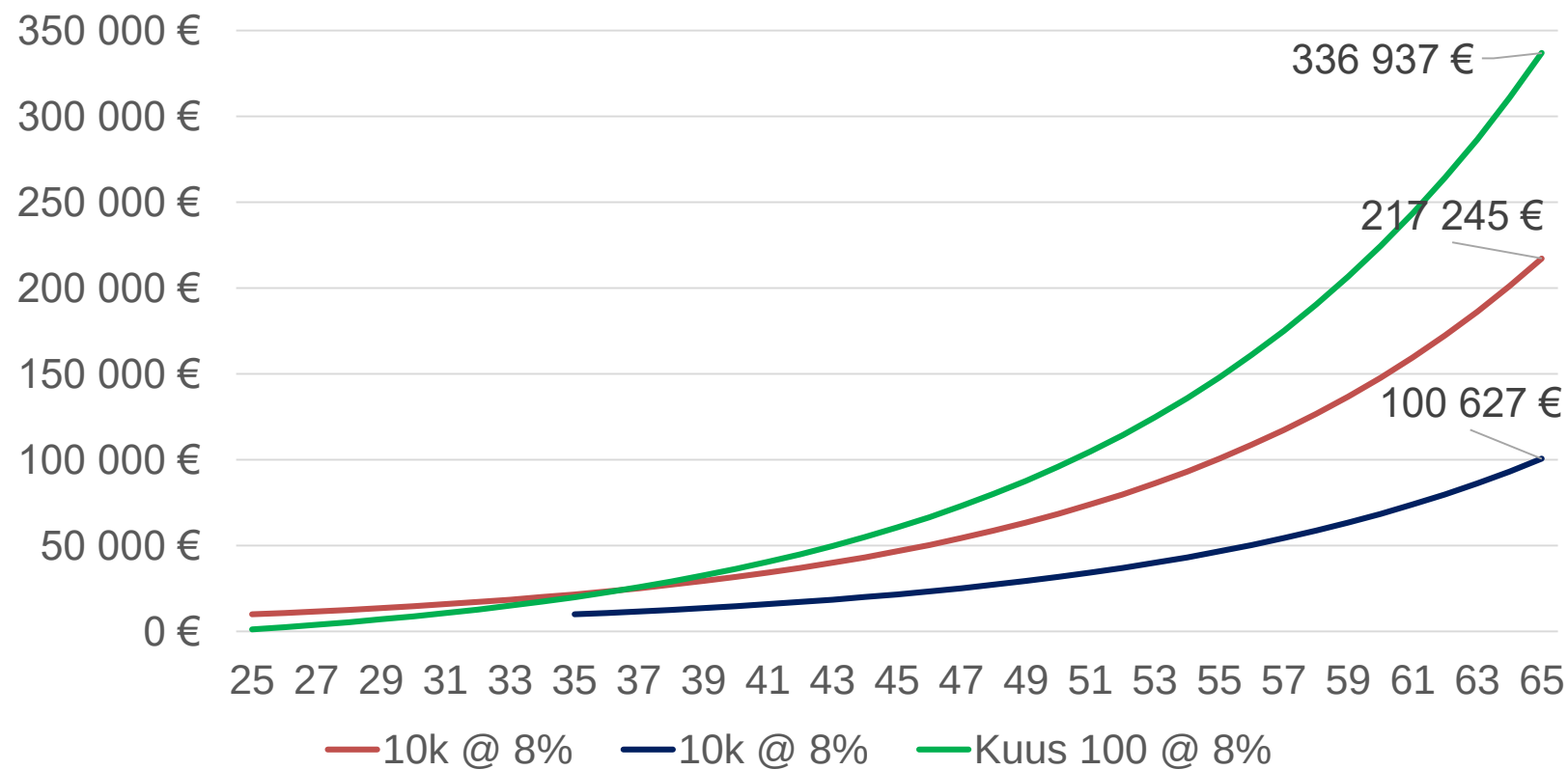
Ka väike summa võib kasvada suureks

Investeeringu kasvamine 8% aastas

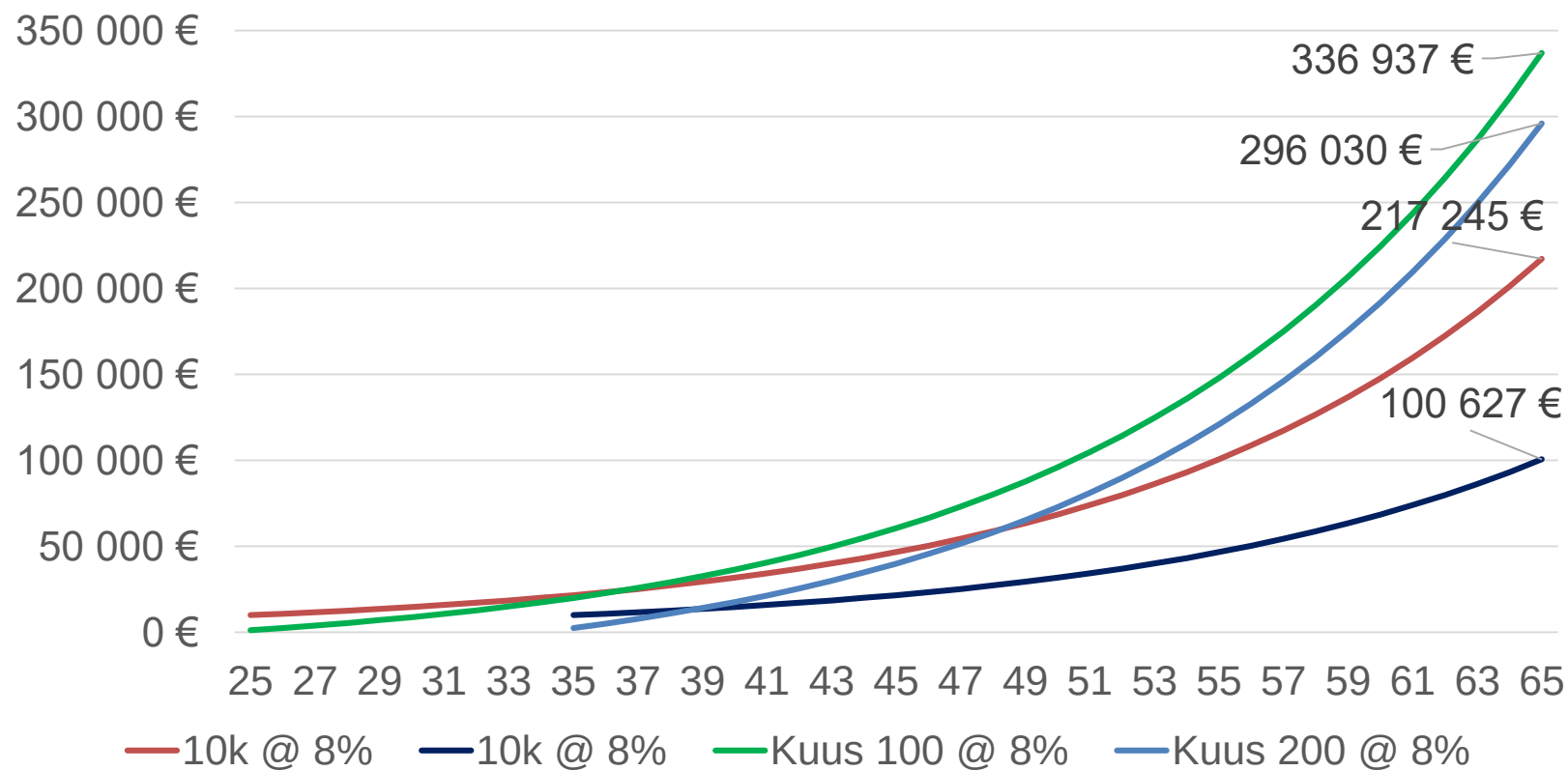
Ka väike summa võib kasvada suureks

Investeeringu kasvamine 8% aastas

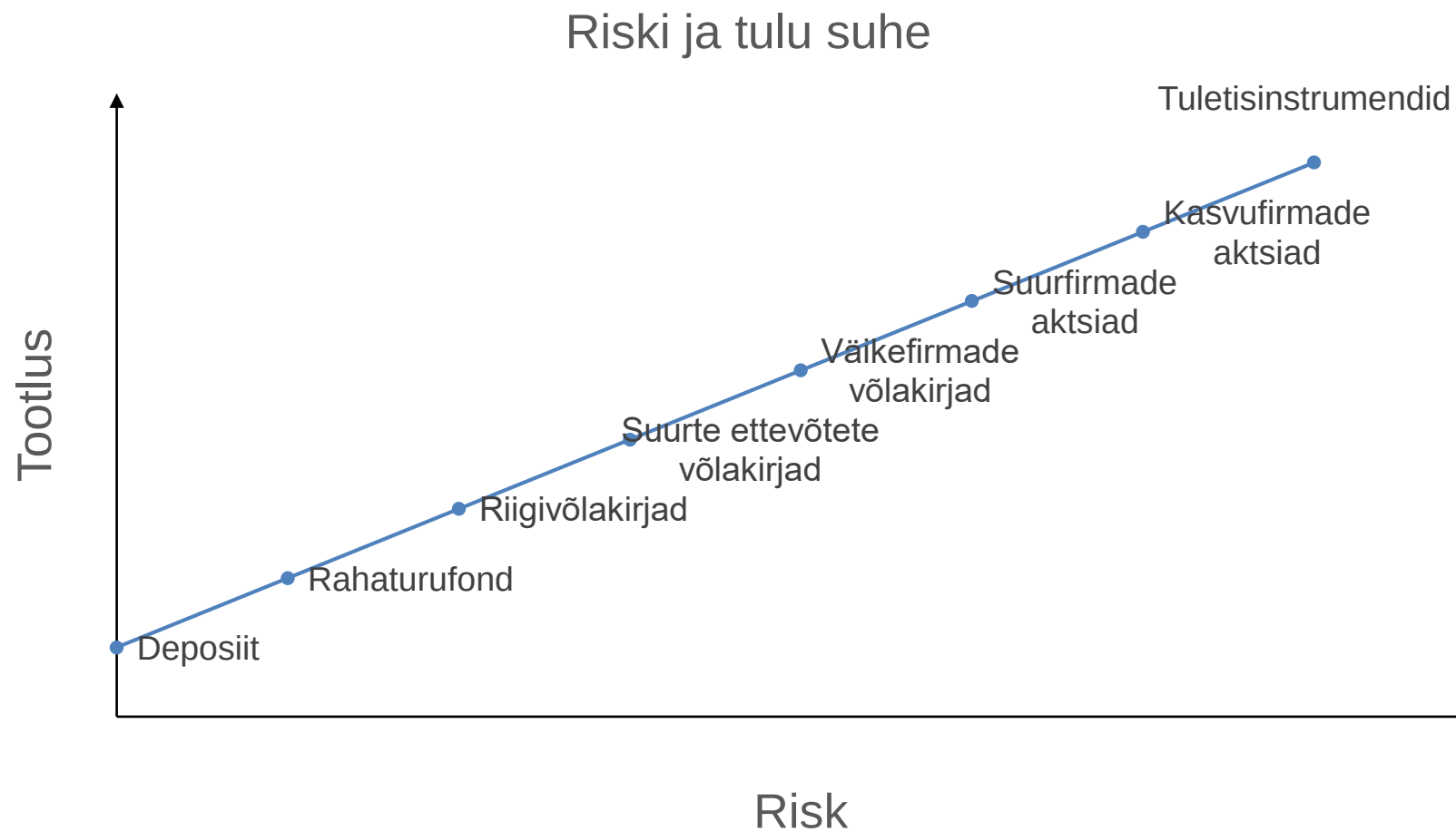

Ka väike summa võib kasvada suureks

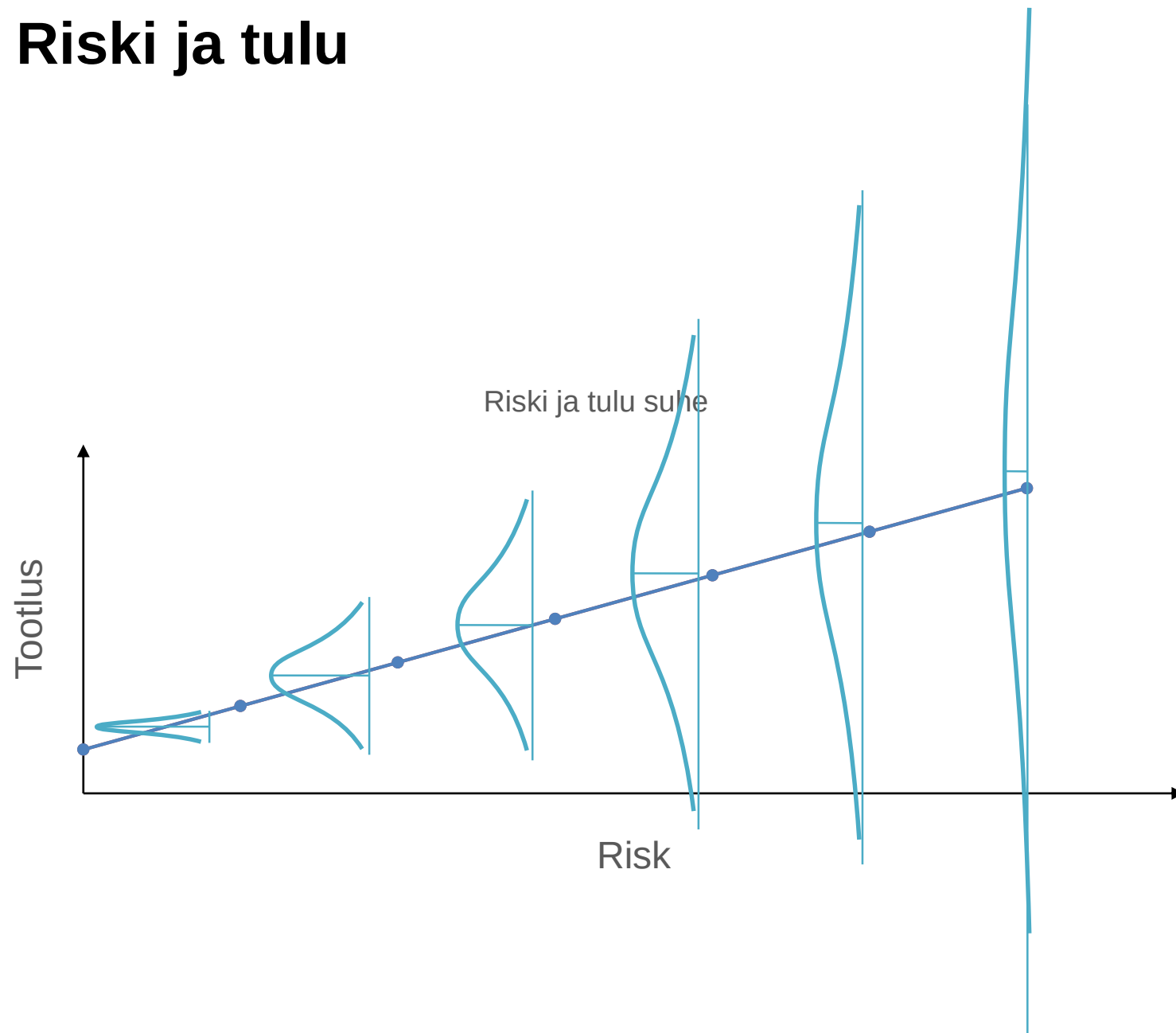
Investeeringu kasvamine 8% aastas

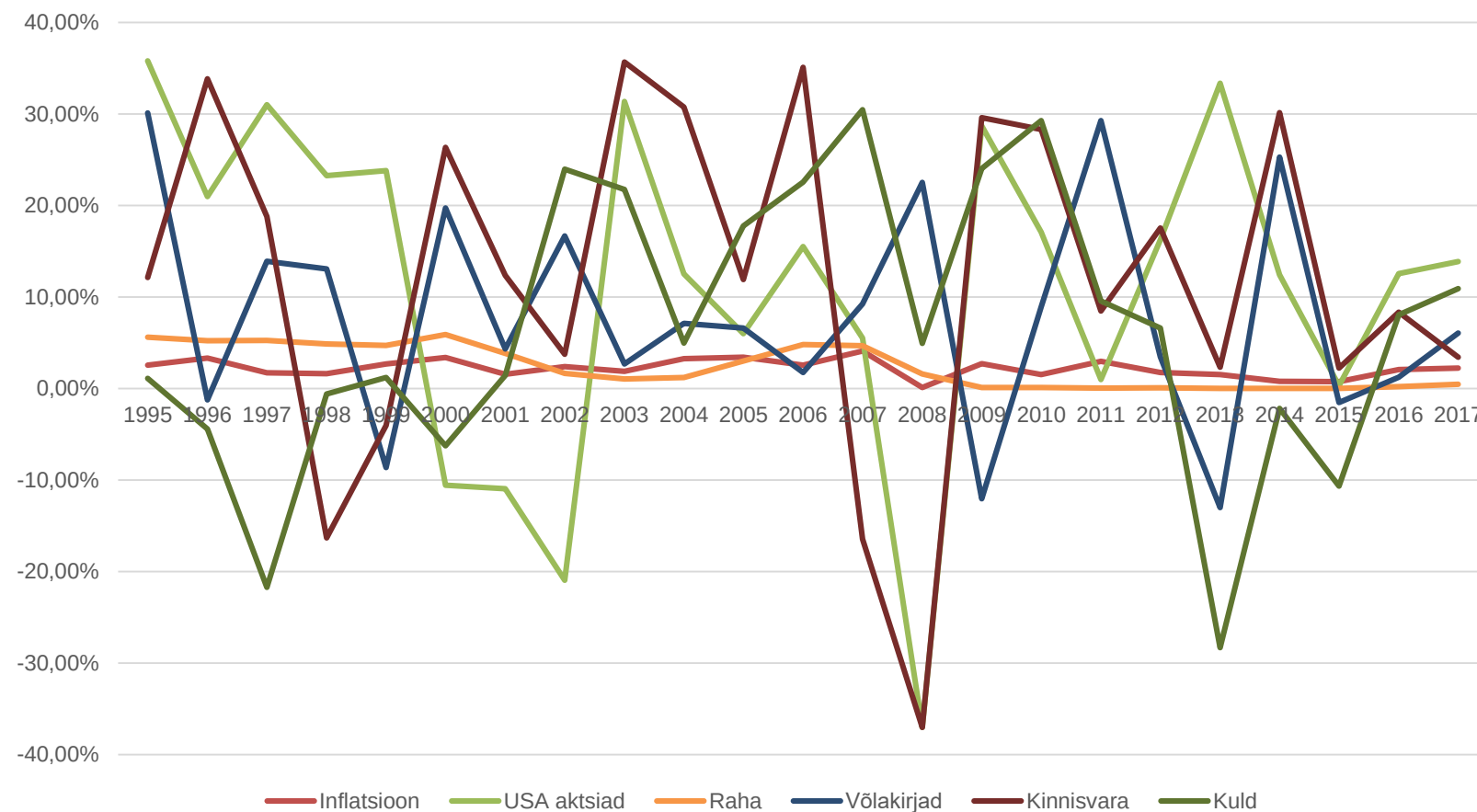
Riski ja tulu suhe

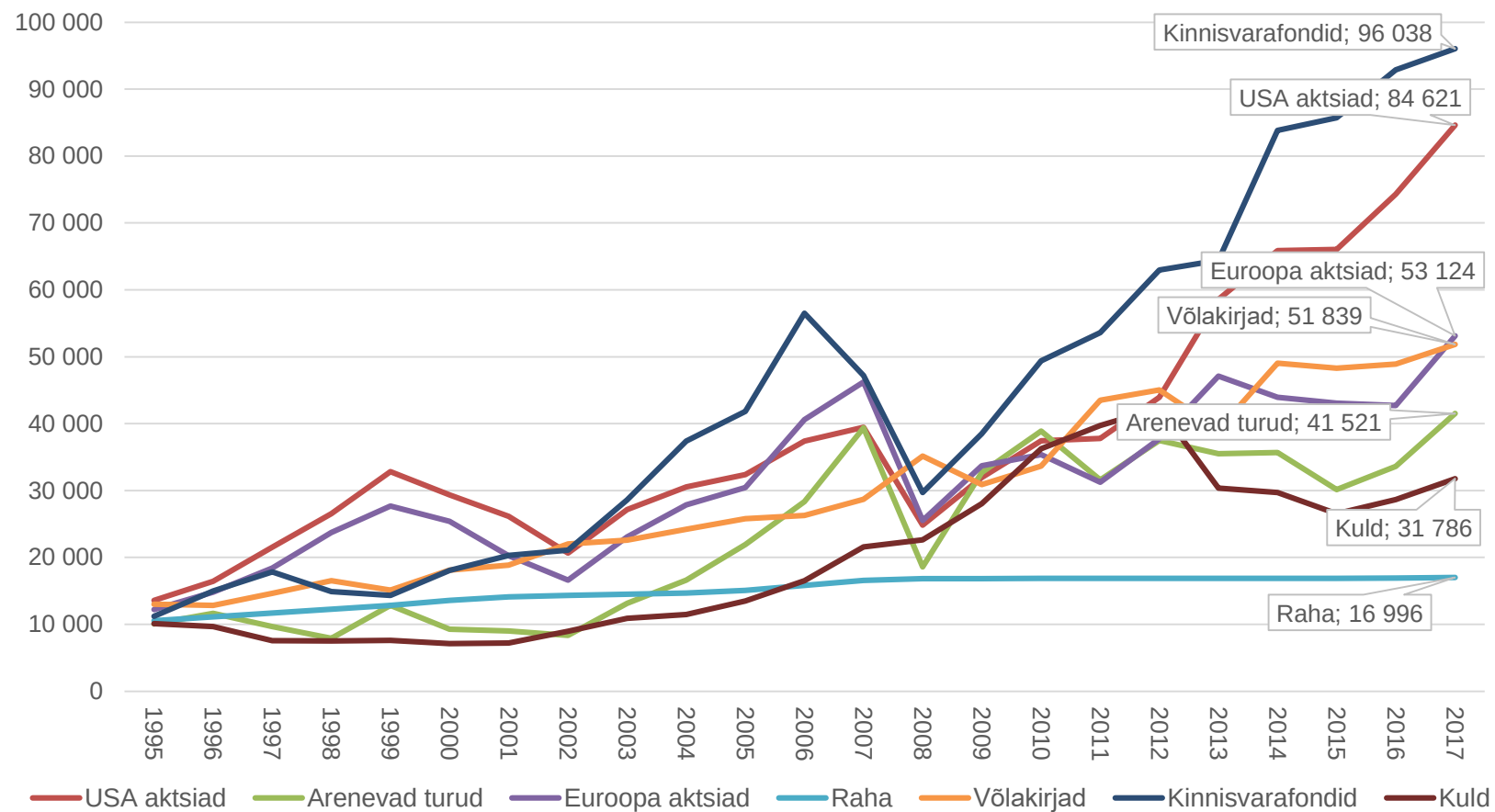
Riski ja tulu

Tootlus varieerub...

...kuid trend on üles...

...kriisid on normaalne nähtus

S&P 500 indeks (USA 500 suurimat firmat) logaritmteljel

Riskide hajutamine

Ajaline hajutamine

Investeeri pikema perioodi jooksul

Languse korral saad sama raha eest suurema osaluse

Instrumentide lõikes

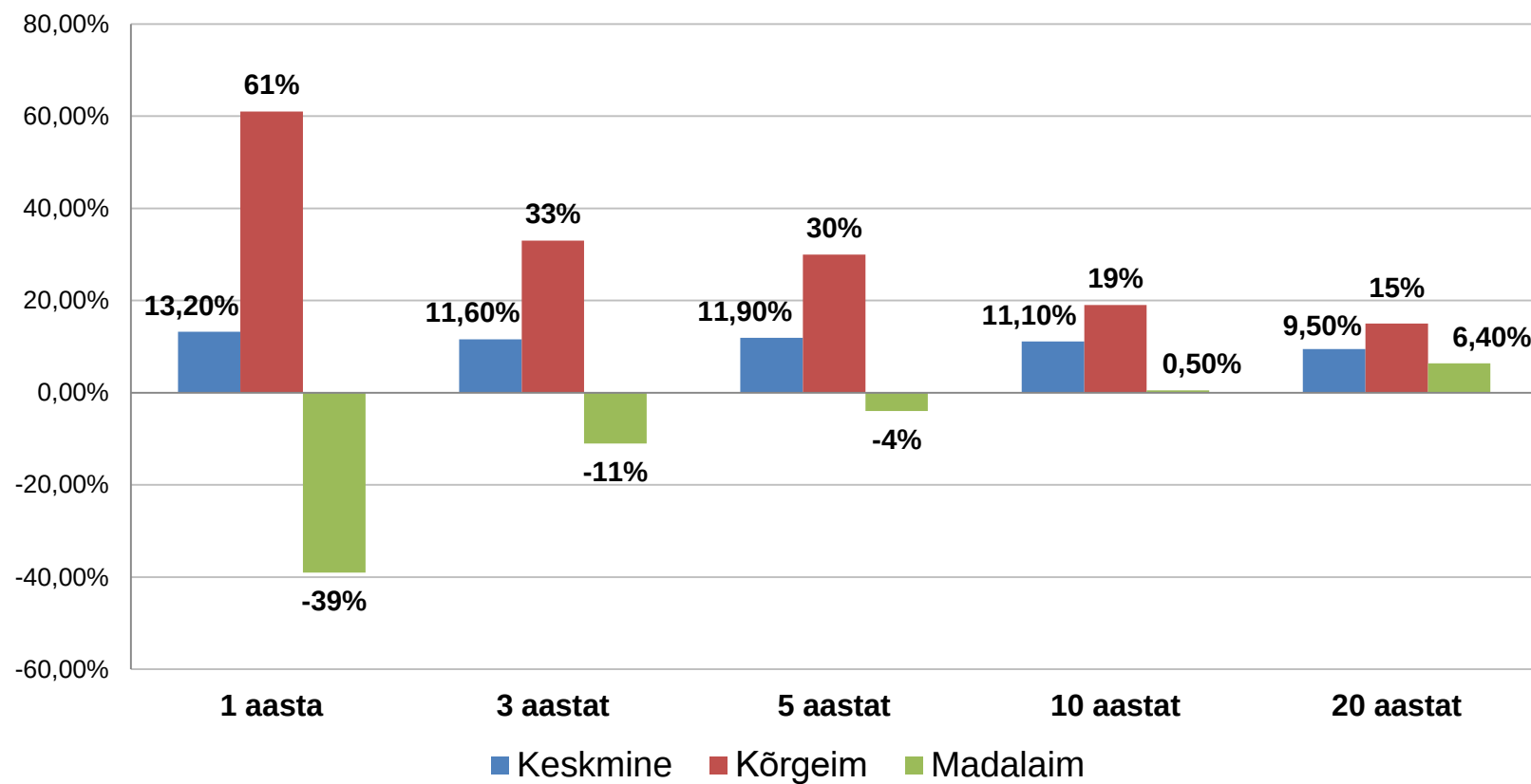
Investeeri näiteks aktsiatesse ja võlakirjadesse ning erinevates sektorites tegutsevatesse ettevõtetesse

Geograafiliselt

Investeeri erinevatesse geograafilistesse piirkondadesse (näiteks erinevad arenenud riigid)

Aeg on investori sõber

S&P 500 indeksi ajalooline tootlus erinevatel hoidmisperioodidel

Ootuste ja riskide juhtimine

Eesmärk

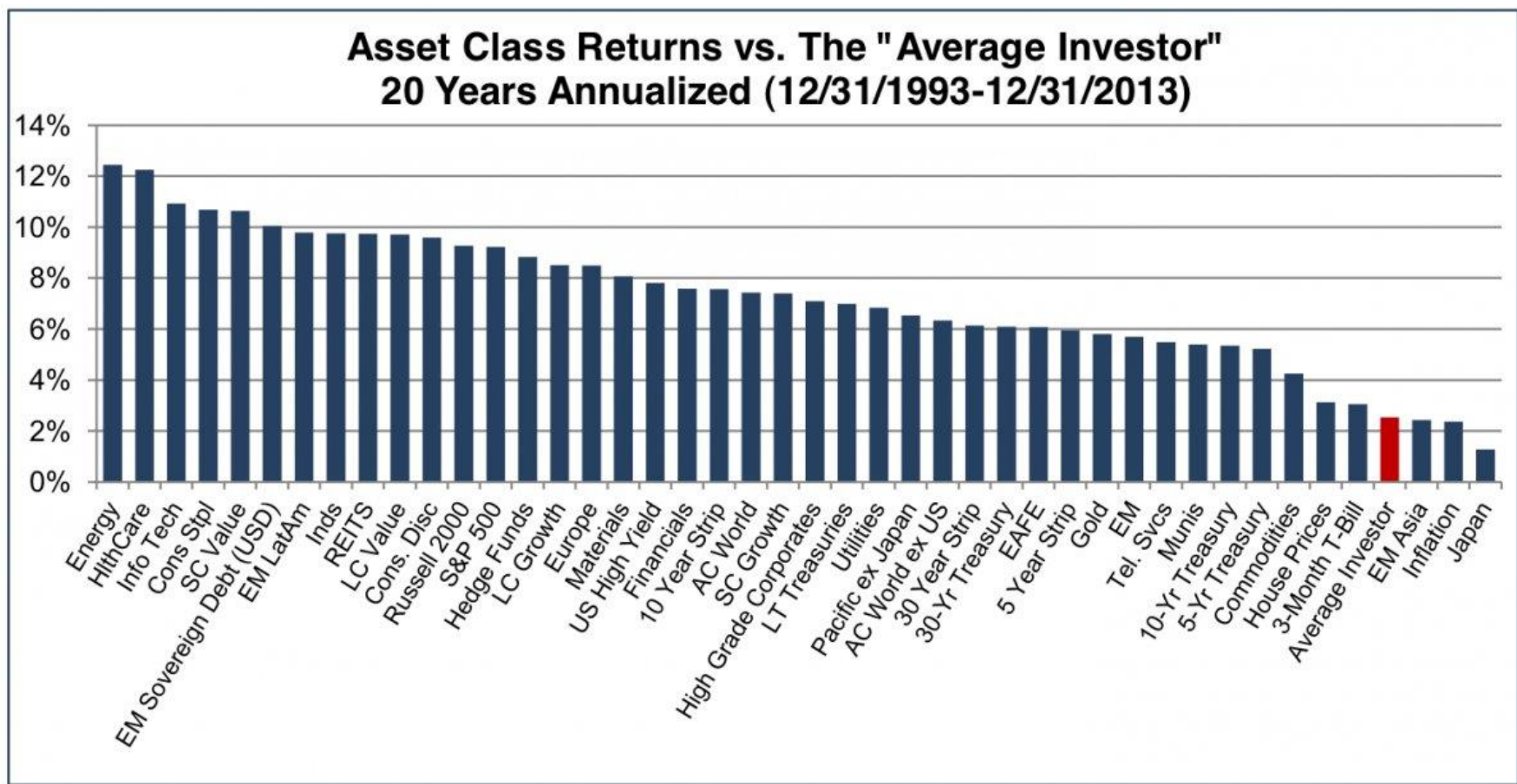
Kapitali kasvatamine vs kapitali säilitamine

Ajahorisont

- Kuni 1 aasta
- Kuni 5 aastat
- 5–10 aastat
- Üle 10 aasta

Kui palju aega oled valmis pühendama?

- 24h ööpäevas → näed unes aktsiaid → oodatav tootlus kõrge
- 8-16h päevas → päevakaupleja → oodatav tootlus kõrge
- Paar tundi nädalas → aktiivne investor → üle keskmise tootlus
- Paar korda aastas → fondiinvestor → keskmine tootlus

Source: Richard Bernstein Advisors LLC., Bloomberg, MSCI, Standard & Poor's, Russell, HFRI, BofA Merrill Lynch, Dalbar, FHFA, FRB, FTSE. Total Returns in USD.

Average Investor is represented by Dalbar's average asset allocation investor return, which utilizes the net of aggregate mutual fund sales, redemptions and exchanges each month as a measure of investor behavior.

For Index descriptors, see "Index Descriptions" at end of document.

Hoia kulud madalad

Näide: Investeerida 100 eurot 1 aastaks üksikaktsiasse

Teenustasud:

Ost 3 EUR + 0,2% 3,2 EUR

Müük 3 EUR + 0,2% 3,2 EUR

Tasud kokku: 6,4%

Näide: Investeerida 10 000 eurot 1 aastaks üksikaktsiasse

Teenustasud:

Ost 3 EUR + 0,2% 23 EUR

Müük 3 EUR + 0,2% 23 EUR

Tasud kokku: 0,46%

Maksimaalne teenustasu võiks jääda alla 2%

NB! Arvesta lisaks ka haldustasudega

Investeeringute hajutamine

Traditsioonilised fondid

tehingutasud ostul ja müügil 0-2.5%, lisaks haldustasu 0.5%-2.5% aastas.

ETF ehk börsil kaubeldav fond

Ühe tehinguga portfelli 500 ettevõtet. Tehingutasud ostul ja müügil vastavalt üksikaktsia tehingule, lisaks haldustasu 0.07%- 1.25%.

Protsendiline haldustasu vahe toob pikas perioodis suure erinevuse:

- Investeerides 15 aastaks 10 000 eurot 7%lise tootlusega → 27 590 EUR
- Investeerides 15 aastaks 10 000 eurot 6%lise tootlusega → 23 966 EUR

Kuidas raha erinevate varaklasside vahel jagada?

Üks võimalik orientiir

Lähenemine	Võlakirjade osakaal (%)	Aktsiate osakaal (%)
• Konservatiivne • Keskpärane • Agressiivne	= vanus = vanus - 10 = vanus - 20	= 100 - vanus = 110 - vanus = 120 - vanus

Näiteks: 30.a keskpärase riskitaluvusega investori [portfell](#):

aktsiate osakaal: $110 - 30 = 80\%$

võlakirjade osakaal: $30 - 10 = 20\%$

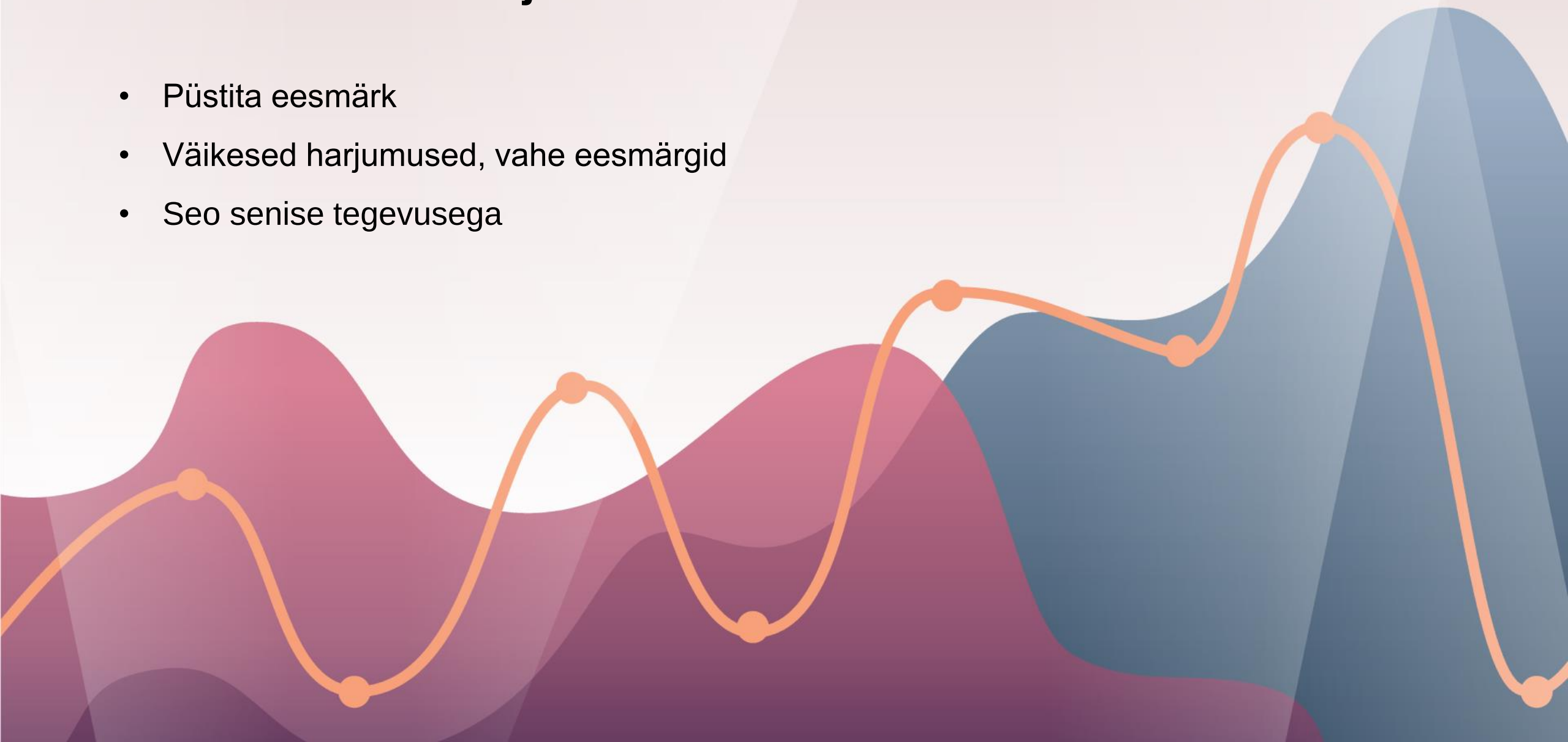
20a hiljem on muutunud konservatiivseks investoriks:

aktsiate osakaal: 50%,

võlakirjade osakaal: 50%

Investeerimine harjumuseks

- Püstita eesmärk
- Väikesed harjumused, vahe eesmärgid
- Seo senise tegevusega

Mikroinvesteeringimine

4.20 eurot

0.80 eurot

Kasvukonto

Võimalus alustada väikeste summadega

- Minimaalne ühekordne sissemaks 1 EUR

Mikroinvesteering

- Investeeri iga kaardimaksuga
- Mugav on investeerida otsekorraldusega, raha paigutamine valitud portfelli koosseisu alusel igal kolmapäeval.

Võimalus hajutada

- Portfell on hajutatud 1–6 erineva fondi vahel
- Läbi indeksfondide võimalus omada üle 2000 aktsia

Madalad teenustasud

- Ostutasu: 1%
- Müügitasu: 11 EUR + 0.3%
- Haldustasu 0.05% kuus (min 0,5 EUR)
- **NB! Esimene aasta ilma haldustasuta!**
- **Alla 26 a haldustasuta!**

Ole ise fondijuht

Suuretevõtted arenenud turgudelt

- XD9U – USA suured ja keskmised ettevõtted
- SXR8 – S&P 500 indeks
- EXSA – STOXX Europe 600
- SXR1 – Austraalia ja Aasia suuretevõtted
- EXS1 – Saksamaa indeks DAX

Ettevõtted arenevatelt turgudelt

- XCHA – Hiina
- L8I2 – Ida-Euroopa
- CI2 – India
- GMF – Arenev Aasia
- IEMM – Arenevad turud (Lõuna-Korea, Taiwan, Hiina, Lõuna-Aafrika, Venemaa, Brasiilia)
- DBXV – Venemaa indeks
- ALAT – Ladina-Ameerika

Ole ise fondijuht (2)

Tehnoloogia

- EXXT – USA 100 suurimat tehnoloogiaettevõtet
- ISPY – Küberturvalisus

Tervishoid

- XDWH – Meditsiin
- 2B77 – Tooted ja teenused eakatele

Baasvajadused

- IQQQ – Vesi
- SPYJ – Kinnisvara
- IQQI – Infrastruktuur

Krüptovaluuta

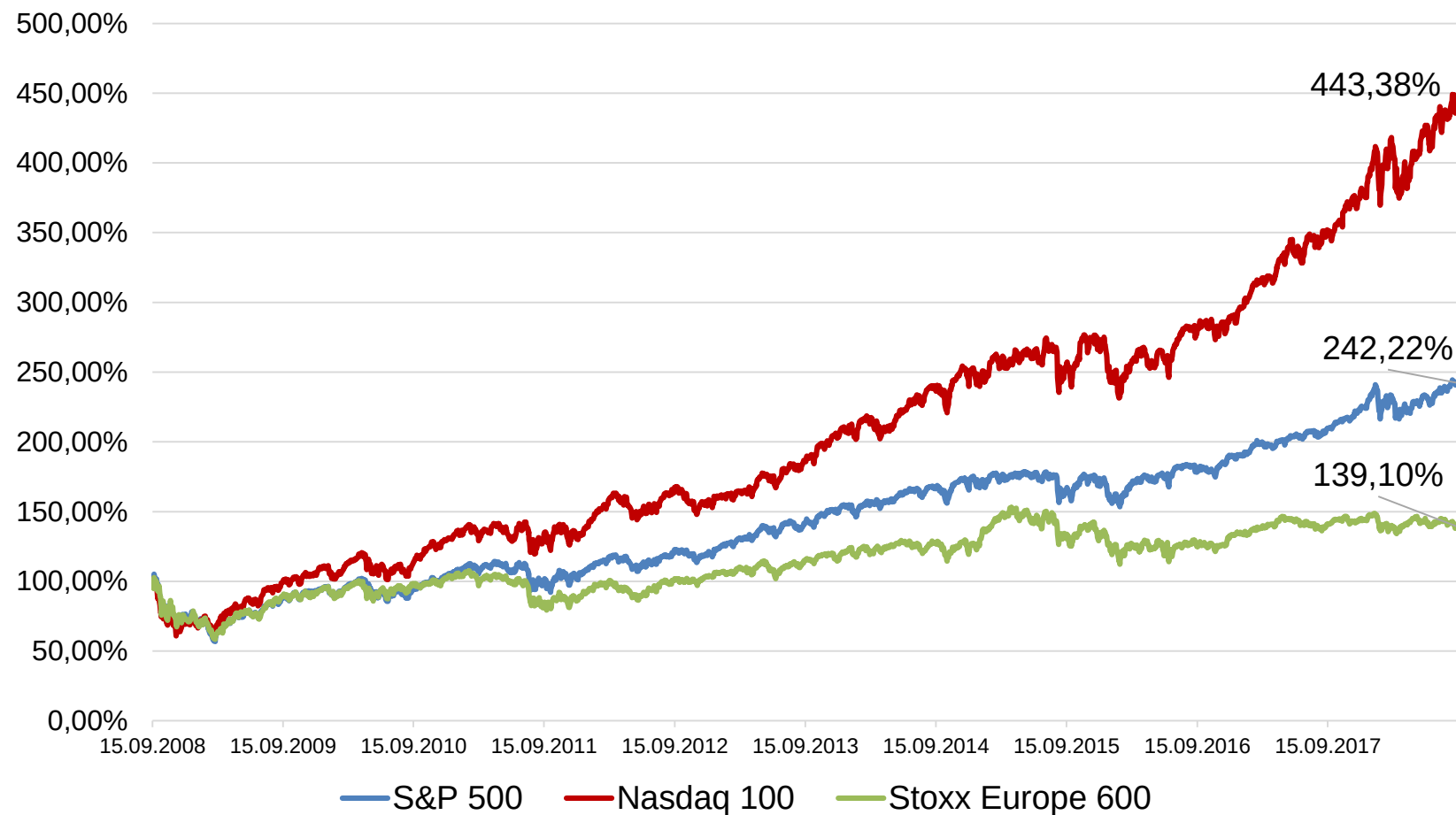
- COINXBE – Bitcoin'i väärtust järgiv
- COINETHE – Etherumi väärtust järgiv

Populaarseimad valikud

Uus raha investeeritakse järgnevalt:

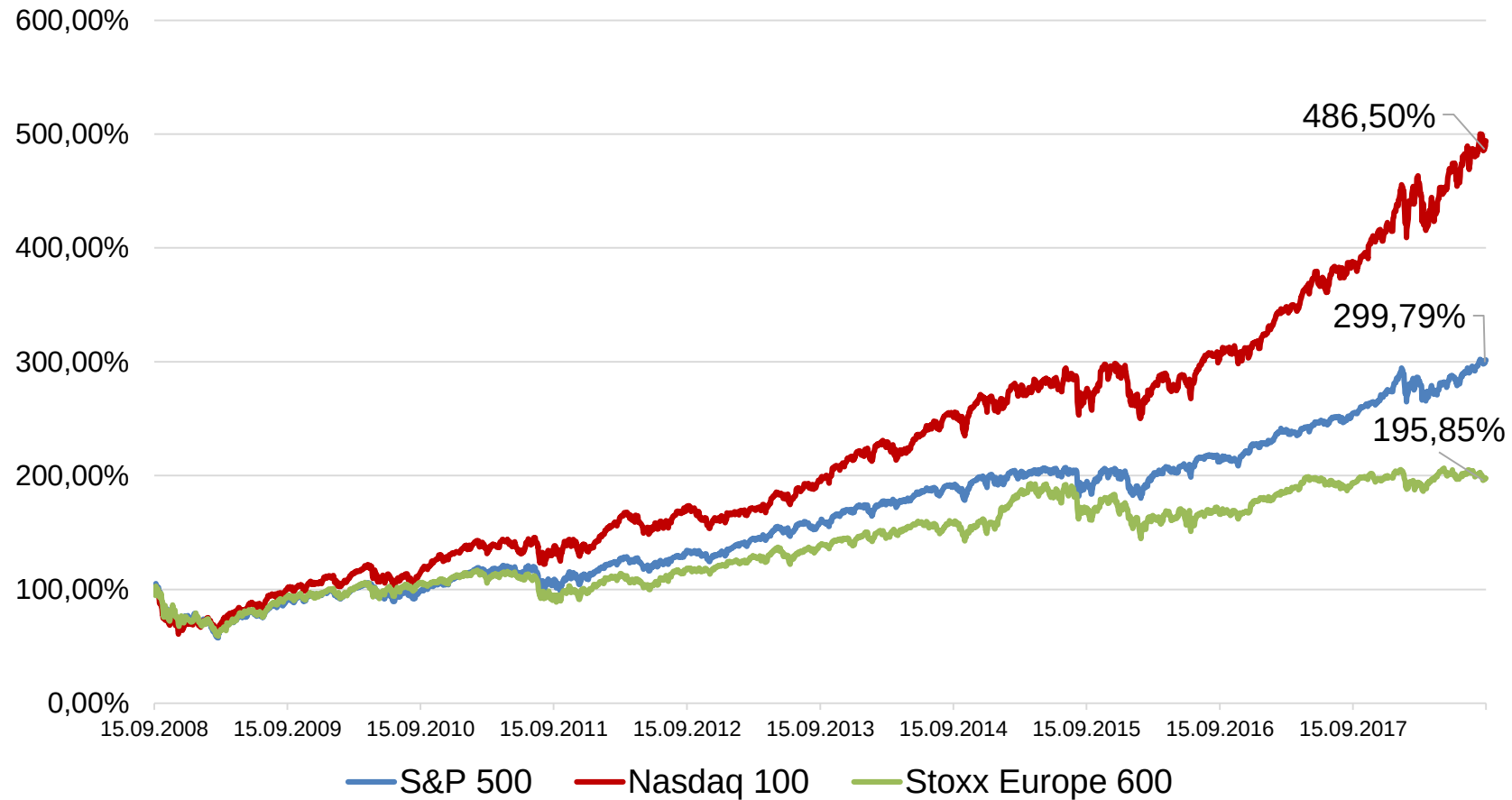
S&P 500	SXR8	22.72%
Nasdaq 100	EXXT	11.29%
Stoxx Europe 600	EXSA	10.95%
EU Div. Arist.	SPYW	8.92%
USA Div. Arist.	SPYD	5.64%
LHV Maailma Aktsiad Fond		3.61%

Top3 fondide tootlus (10a)

Hinnaliikumised 15.09.2008 – 13.09.2018

Top3 fondide tootlus koos dividendidega (10a)

Hinnaliikumised 15.09.2008 – 13.09.2018

Dividendid

- **Kord kvartalis**
ISPA, IBCD, EXSA, SPYJ, IQQI, SPYD, IEMM, EXXT
- **Kord poolaastas**
SPYW, IQQH, IBCQ, IQQQ, VAL
- **Kord aastas**
EXS1
- Ülejäänud reinvesteerivad

Dividenditootlus

Dividendi kasv

Sümbol	Nimi	Valuuta	Dividendi Valuuta	Dividendi sagedus	Tootlus	1 aasta	5 aastat
VAL	MSCI EMU Value ETF	EUR	EUR	Poolaastas	4.50%	1.54%	5.04%
ISPA	iShares STOXX Global Select Dividend 100 UCITS ETF	EUR	EUR	Kvartalis	3.84%	-36.60%	-4.41%
IBCD	iShares \$ Corp Bond UCITS ETF	EUR	USD	Kvartalis	3.47%	-4.06%	3.34%
SPYW	Euro Dividend Aristocrats ETF	EUR	EUR	Poolaastas	3.67%	4.92%	1.96%
EXSA	STOXX Europe 600	EUR	EUR	Kvartalis	2.94%	-41.86%	1.00%
IQQH	iShares Global Clean Energy UCITS ETF	EUR	USD	Poolaastas	2.71%	7.61%	10.10%
SPYJ	SPDR® Dow Jones Global Real Estate UCITS ETF	EUR	USD	Kvartalis	2.66%	-5.57%	10.95%
IBCQ	Global Corporate Bond ETF	EUR	EUR	Poolaastas	3.01%	27.24%	33.57%
IQQI	iShares Global Infrastructure UCITS ETF USD (Dist)	EUR	USD	Kvartalis	2.18%	-16.64%	-1.55%
SPYD	SPDR S&P U.S. Dividend Aristocrats	EUR	USD	Kvartalis	1.99%	14.08%	11.39%
IEMM	MSCI Emerging MarketsETF	EUR	USD	Kvartalis	1.79%	6.72%	4.20%
IQQQ	iShares Global Water UCITS ETF	EUR	USD	Poolaastas	1.74%	5.88%	7.47%
EXS1	DAX ETF	EUR	EUR	Aastas	0.49%	-13.32%	-4.33%
EXXT	iShares NASDAQ-100 ETF	EUR	USD	Kvartalis	0.34%	-80.51%	45.95%

Allikas: Bloomberg, 06.12.2018 seisuga

Üksikaktsiad

Balti turg

Madalad teenustasud

Haldustasud puuduvad

Mugav kauplemissüsteem

Euroopa turg

Puudub valuutarisk

USA turg

Kõige efektiivsem turg

Kuidas osta aktsiaid?

LHV
PANK
FINANTSPORTAAL
INVESTOR

KLIENDITUGI | EE EN RU

MINU RAHA > Konto väljavõte Uus makse Virtuaalkonto Valuutavahetus Kiirviited Marten Raudsepp Välju

VARAD JA KOHUSTUSED

IGAPÄEVAPANGANDUS

RAHA KASVATAMINE
Hoiuse avamine
Aktsiate ost-müük
Fondiosakute ost-müük
Opsioonide ost-müük
Võlakirjade ost-müük
Makseta väärtpaberikanne
Väärtpaberite märkimine
Opsioonide realiseerimine
Fondiosakute vahetamine
LHV Broker rahakanne
Powertrader
LHV Trader
LHV Trader (beta)
LHV Broker

INFO JA SEADED
Seaded
Andmed

Koondväljavõte 16.09.2018

Valikud

Kaart saadetakse sulle postiga hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Kui oled kaardi kätte saanud, tuleb see internetipangas aktiveerida. Loe lähemalt: lhv.ee/aktiveeri
 Kaardi andmed Aktiveeri

Vali kuvatavad kontod

Raha

KONTO	VALUUTA	KURSS	SALDO	INTRESS	BRONEERITUD	VABA JÄÄK	OSAKAAL
Marten Raudsepp •							
	USD	0.8555					
Võimenduslaen ▾	EUR	1.0000					
Arveldused •	EUR	1.0000					
Kasvukonto •	EUR	1.0000					

Kuidas osta aktsiaid?

LHV

PANK
FINANTSPOORTAAL
INVESTOR

KLIENDITUGI

EE EN RU

MINU RAHA >

Konto väljavõte

Uus makse

Virtuaalkonto

Valuutavahetus

Kiirviited

Marten Raudsepp

Välju

VARAD JA KOHUSTUSED

IGAPÄEVAPANGANDUS

RAHA KASVATAMINE

Hoiuse avamine

Aktsiate ost-müük

Fondiosakute ost-müük

Opsioonide ost-müük

Võlakirjade ost-müük

Makseta väärtpaberikanne

Väärtpaberite märkimine

Opsioonide realiseerimine

Fondiosakute vahetamine

LHV Broker rahakanne

Powertrader

LHV Trader

LHV Trader (beta)

LHV Broker

INFO JA SEADED

Seaded

Andmed

Aktsiate ost/müük 1 → 2 → ✓

Kontolt

Marten Raudsepp •

Tehing

☒ ost

☐ müük

Sümbol

?

Kogus

tk

Hind

☒ Turg ?

Limiit

?

Stopp

?

Kehtivus

päeva lõpuni

Eelvaade

LHV

Virtuaalportfell

Virtuaalportfell

- Tee oma esimene proovitehing
- Õpi virtuaalset raha investeerides
- Testi oma strateegiaid

Börsihai

- Võrdle oma oskusi teistega
 - Võida auhindu
 - Kogu teadmisi
- lhv.ee/hai

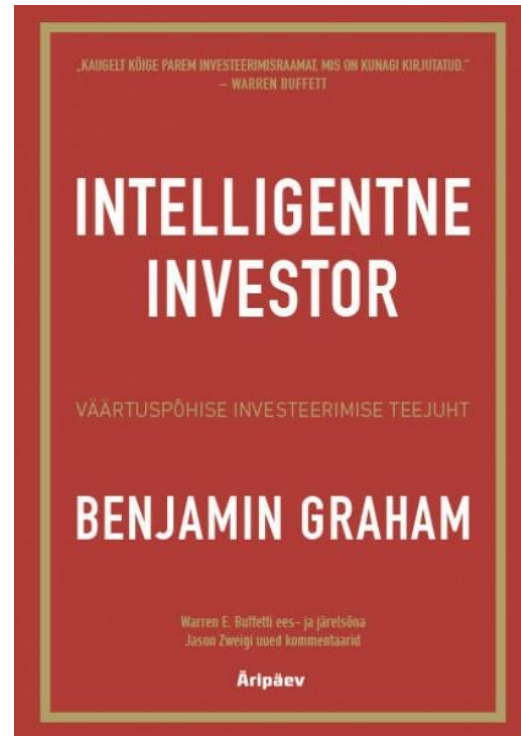
Börsihai

Informatsiooni allikad

- LHV Finantsportaal
- Investeerimisblogid
- Podcastid
- Seriaalid
- Twitter
- Raamatud

Raamatud

Miks alustada väikeste summadega?

Huvi kasvatamine

Väikeste summadega investeerides tekib huvi summasid kasvatada

Enesedistsipliini kasvatamine

Edukas investeerimine on sama põnev kui muru kasvamise jälgimine

Aeg ja liitintress töötavad investori kasuks

Varem alustades on ka tulemus parem

Keegi ei suuda turgu täpselt ajastada

Eksimine on inimlik

Väike raha, väiksed vead → suur raha, suured vead

Sukasääres oleva raha ostujõud väheneb

Kokkuvõtteks

- Alusta nii vara kui võimalik
- Pane paika strateegia ehk plaan, millest kavatsed järjepidevalt kinni pidada
- Vali endale sobiv instrument
- Hoia kulud minimaalsena
- Ära karda langusi
- Küsimuste korral helista 6 800 420

Aitäh! Küsimusi?

Marten Raudsepp
maakler

marten.raudsepp@lhv.ee
684 2208

Käesolevas seminaris esitatud materjale ei tohi käsitleda investeerimissoovituse või -nõustamisena ega kutsena väärtpaberite omandamiseks. Finantsteenuste ostmisel tutvu alati teenuse tingimustega ning konsulteeri oma finantsnõustajaga.

Fondidesse investeerimisel tutvu prospekti ja lihtsustatud prospektiga ning vaata lisainfot lhv.ee
Investeeringufondi eelmiste perioodide tootlus ei tähenda lubadust ega viidet fondi järgmiste perioodide tootluste kohta.

